

ACEC

ASSOCIACIÓ COL·LEGIAL
D'ESCRITORS DE CATALUNYA

ASOCIACIÓN COLEGIAL DE
ESCRITORES DE CATALUÑA

61 / novembre-desembre 2005

RIKI BLANCO

SUMARI

Un nou pas endavant. L'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya (ACEC) va celebrar el passat 17 d'octubre a Barcelona l'acte commemoratiu dels seus primers 25 anys de funcionament. Va ser una agradable vetllada que va permetre als socis més antics recordar els inicis i la condició de l'entitat, recollida brillantment en la litografia feta per a l'ocasió per Antonio Beneyto. L'acte també va suposar una crida a les generacions més joves perquè facin seus els camins i els destins de l'entitat en una necessària renovació dels òrgans directius.

L'ACEC celebra els 25 anys amb una aposta a favor del relleu generacional

Pàgines 2-3

Un record a JavierLentini i el cicle 'L'ofici d'escriure' centren els actes d'hivern

Pàgines 5-6

Els clubs de lectura, un fenomen social i cultural que pren força

Pàgines 10-11

Manuel Serrat Crespo rep els elogis de la professió

Pàgina 4

La cultura catalana i la fira de Frankfurt

Pàgina 7

Hemeroteca: la crisi del llibre i el futur del castellà

Pàgines 13-17

Olivia de Miguel guanya el VIII Premi Àngel Crespo

Rosa Mora: "Hi ha un excés de producció editorial"

Autors nostres: Fe García Cuadrado

Edita: Associació Col·legial
d'Escriptors de Catalunya

Adreça: Ateneu Barcelonès
c. Canuda, 6, 6a. 08002 Barcelona
Tel. 93 318 87 48 / Fax. 93 302 78 18
secretaria@acec-web.org
www.acec-web.org

**Realització de continguts
i maquetació:** Hydra Media
(Tel. 93 894 53 75)

Fotografies: Teresa Sanz / Carme Esteve

Impressió: Inèdit Books SL

Coordinació:
Secretaria de l'ACEC i Hydra Media

Dipòsit legal: B-8.579/97

Amb el patrocini de:

I la col·laboració de:

JUNTA DIRECTIVA DE L'ACEC

Presidenta:
Montserrat Conill

Vicepresidenta:
Pilar Gómez-Bedate

Secretari general:
José Luis Giménez-Frontín

Tresorer:
Dante Bertini

Vocals:
Agnès Agboton, Hèctor Bofill,
Carme Camps, Mayte Giménez,
José María Micó, Anne-Hélène
Suárez i Antonio Tello

IL·LUSTRACIONS DE RIKI BLANCO. Polifacètic artista nascut el 1978 i que actualment resideix a Barcelona, ha il·lustrat diversos llibres per a nens i adults de diferents editorials d'arreu de l'Estat i d'Europa. Ha participat amb la seva obra en l'edició de pòsters, *flyers*, portades de discos, escenografies teatrals, samarretes, etc. És coeditor de la revista d'il·lustració *Garabattage*. Les il·lustracions d'aquest butlletí són inèdites i exclusives.

25 anys de l'ACEC

Intenenció de la presidenta de l'ACEC, Montserrat Conill, en l'acte de celebració dels 25 anys de l'ACEC. Hem mantingut el caràcter bilingüe del discurs.

És un veritable plaer trobar-me aquest vespre aquí amb vosaltres per a festejar un motiu tan gaiòs com és la celebració dels 25 anys de vida de l'ACEC.

Crec que ningú no m'acusarà de falta de modèstia si dic que en aquests 25 anys l'ACEC ha esdevingut un dels referents del panorama cultural de la nostra ciutat i que algunes de les activitats que organitza –penso en els homenatges que tributa als autors de més edat i prestigi, o en les Jornades Poètiques o en el Premi de Traducció Àngel Crespo, aquest darrer conjuntament amb el Gremi d'Editors de Catalunya– s'esperen ja any rera any i obtenen ample ressò en els mitjans de comunicació de Barcelona. Paral·lelament, l'ACEC té avui representants a les principals entitats d'autors del nostre país i d'arreu del món, entre d'altres la Institució de les Lletres Catalanes, Cedro, l'European Writers Congress i el CEATL (...).

(...) A la Presidenta le corresponde, creo yo, una doble tarea: la de recordar que una entidad que alcanza los 25 años de vida no es obra de una sola persona sino fruto del esfuerzo conjunto de muchas, que dedicaron horas y energías a dar cuerpo a una asociación profesional creada para actuar en la defensa de los derechos morales y patrimoniales de sus autores asociados; y la de agradecer el esfuerzo de las personas que desde la Presidencia o la Secretaría General nos han precedido en las tareas de representar a la ACEC o asegurar su buen funcionamiento. La verdad es que al repasar la lista de esos nombres me siento empedregada, pues han sido presidentes de la ACEC nada menos que, por orden cronológico, Joaquim Marco, José Corredor Matheos, José Luis Giménez-Frontín y Manuel de Seabra, y secretarios generales, también por el mismo orden cronológico, Enrique

Murillo, Rodolfo Vinacua, Manuel Serrat Crespo, Juan Francisco Martín Gil, Andrés Sánchez Pascual y Neus Aguado, figuras todas ellas que destacan en el terreno de la creación o de la crítica literarias y galardonadas muchas con premios y homenajes que reconocen lo distinguido de su trayectoria. Junto a estos nombres, los de tantos que para no caer en olvidos no mencionaré pero que han colaborado desde las vocalías de las distintas Juntas Directivas.

Repito que me siento empedregada y al mismo tiempo me honra y me llena de satisfacción el que una entidad que acoge a tan ilustres escritores haya elegido por presidenta a una traductora como yo que nunca ha publicado una sola línea original; y digo que me honra y me enorgullece no por mis méritos, que son verdaderamente escasos, sino por el valor simbólico que tiene esta circunstancia para una profesión, la de traductor, todavía muy necesitada de reconocimiento y dignificación. El haber contribuido en algo a ello me complace.

(...) he dejado deliberadamente para el final un nombre, tal vez el más importante para el funcionamiento cotidiano de la entidad; creo que todos estaréis de acuerdo en que sin Pilar Brea la asociación no funcionaría. Desde su cargo de coordinadora ella es el alma de la asociación, la que conoce por el nombre de pila a todos los asociados, la que con una generosidad sin límites atiende un deseo y la que con la bondad que la caracteriza hace cuanto está en su mano para resolver un problema. Desde aquí y en nombre de todos hoy, Pilar, te doy las gracias.

Penso que podem dir que l'ACEC, al cap de 25 anys de vida i gràcies a l'esforç de molts dels que aquest vespre esteu aquí, és una entitat cultural respectada i prestigiosa. És doncs motiu d'alegria constatar-ho i brindar desitjant-li llarga vida, tot esperant que mai claudiqui en la tasca de contribuir a fer que la nostra societat sigui cada dia més civilitzada, cosmopolita i culta. Gràcies

La commemoració dels 25 anys obre pas als nous reptes de l'ACEC

L'Associació celebra el quart de segle amb la vista posada en un futur relleu generacional

L'acte commemoratiu dels 25 anys de l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya (ACEC), celebrat el passat 17 d'octubre al restaurant de la llibreria Laie de Barcelona, va constituir una reafirmació en els principis que distingeixen l'entitat des dels seus orígens i una crida dels actuals dirigents a favor d'un relleu generacional en els òrgans representatius. Més d'un centenar de socis van participar en l'agradable vetllada, que va comptar amb l'assistència de destacades representacions institucionals culturals de Catalunya com Jaume Subirana (Institució de les Lletres Catalanes), Josep M. Puig de la Bellacasa (Cedro i Gremi d'Editors de Catalunya), Romà Cuyàs (Delegació de Cedro a Catalunya), Lluïsa Julià (Associació d'Escriptors en Llengua Catalana) i Sergio Vila-Sanjuán (Any del Llibre i la Lectura). Tots ells van seure en una taula presidencial que va reunir també els presidents que ha tingut l'ACEC en els seus primers 25 anys de vida.

La presidenta actual, Montserrat Conill, va remarcar que l'ACEC és en l'actualitat "una entitat de prestigi", com es posa de manifest en les activitats que organitza, la seva repercussió als mitjans i la defensa dels drets morals dels autors.

Al seu torn, el secretari general, José Luis Giménez-Frontín, va recordar els inicis de l'entitat, amb una menció especial als socis desapareguts i vocals i tesorers que hi ha hagut en els primers 25 anys de trajectòria. Giménez-Frontín va subratllar també la necessitat que "una nova generació més jove prengui el relleu: són la gent que ha d'entrar a les juntes i comprometre's en la defensa moral dels drets dels autors". Aquest relleu generacio-

La presidenta s'adreça als assistents al sopar del 17 d'octubre

FOTOS: CARMÉ ESTEVE

Salutació entre Pepe Corredor-Matheos i Salvador Pániker

Puig de la Bellacasa i Vila-Sanjuán conversen abans del sopar

Romà Cayàs parla amb Montserrat Conill i José Luis Giménez-Frontín

Tertúlia entre Marta Pessarrodona i Jordi Virallonga

nal permetria, segons el secretari general, superar les barreres actuals "per aconseguir la necessària entesa federativa amb les associacions d'escrip-

tors amb seu a Madrid". "D'aquesta manera", va afegir, "seríem molt més eficaços en la defensa dels nostres drets i la promoció dels nostres actes".

L'ACEC homenatja la trajectòria literària de Manuel Serrat Crespo

Serrat Crespo conversa amb Daniel Fernández abans de l'homenatge

CARME ESTEVE

L'escriptor i traductor literari Manuel Serrat Crespo va rebre el passat 13 d'octubre l'homenatge de l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya en un acte celebrat al Col·legi de Periodistes de Catalunya. Serrat Crespo, que es va declarar aclaparat i tímid per l' emotiu homenatge que se li retia, va aconseguir reunir un nombrós públic –entre el qual s'hi trobaven nombrosos representants de la CEATL, que aquells dies celebrava una reunió internacional a Barcelona–, que tot i la insistent pluja que queia sobre Barcelona, no van voler perdre's aquest acte de reconeixement a un dels traductors més rellevants del nostre país.

Per repassar la trajectòria personal i professional de Serrat Crespo es van reunir a la taula de convidats uns ponents d'excepció, que van resumir, de forma magistral, els diferents vessants d'una figura tan polièdrica com la de l'homenatjat. El

primer en intervenir va ser Bernard Valero, Cònsol General de França, amic personal i gran coneixedor de la figura de Manuel Serrat Crespo. Valero va qualificar a l'homenatjat de *paquebot* (barquer, pont entre les diferents cultures), primer, gràcies al seu amor i la seva relació amb la llengua francesa, però, posteriorment, també amb el continent africà. El Cònsol General francès no va dubtar en assenyalar a Serrat Crespo com un dels traductors europeus de major importància i un gran ambador de Catalunya al país veí.

Jean Bosco Botsho, president de l'Associació Africat va realitzar una ponència sobre el paper de "mestre" que va exercir Manuel Serrat Crespo en la seva etapa africana i també va incidir en la seva funció de "pont" intercultural. Segons Bosco l'obra de l'autor i traductor català ofereix eines per escapar a la por entre cultures diferents, especialment entre la cultura africana i l'occidental. Un al-

tre dels punts que va destacar el president d'Africat va ser que una de les lliçons que va aprendre de Serrat Crespo va ser el recurs de l'autocrítica, evitant la hipertròfia cultural que es pot derivar en una manca de crítica a la cultura d'un mateix.

En tercer lloc va intervenir-hi Peter Bergsma, expresident del Conseil Européen des Associations de Traducteurs Littéraires (CEATL), que va glossar la importància de Serrat Crespo com a membre fundador d'aquesta associació. Bergsma, que va parlar sobre Serrat Crespo i l'associacionisme europeu, va ressaltar el paper aglutinador de l'homenatjat, que sempre ha aconseguit reunir moltes persones per endegar multitud de projectes.

Per la seva part, Daniel Fernández, editor d'Edhasa (editorial que ha publicat un gran nombre d'obres de l'autor) va afirmar que Serrat Crespo és el millor traductor del francès que hi ha a Espanya, ja que, la seva feina, tot i ser indispensable, "és bona quan no es nota". Fernández, que va realitzar una ponència amb un alt contingut humorístic, va acabar assenyalant que l'homenatjat gaudeix de tant reconeixement per la seva obra que ha esdevingut un personatge literari (referint-se al personatge creat per l'escriptor francès Daniel Pennac, basat en la figura de Manuel Serrat Crespo).

El darrer dels ponents va ser José Luis Giménez-Frontín, secretari general de l'ACEC, que va parlar sobre l'escriptura de creació de Manuel Serrat Crespo. Giménez Frontín va assenyalar la gran varietat de gèneres literaris i de registres de l'autor i el va situar en l'antítesi de la postmodernitat •

Olivia de Miguel guanya el 'Crespo'

La traducció guanyadora és 'Autobiografía' de l'escriptor G. K. Chesterton

La traductora Olivia de Miguel ha guanyat la vuitena edició del Premi de Traducció Ángel Crespo per la traducció d'*Autobiografía*, de G. K. Chesterton, publicada per l'editorial El Acantilado. El Premi Ángel Crespo és una iniciativa de l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya (ACEC) i està convocat per aquesta entitat, el Gremi d'Editors de Catalunya (GEC) i el Centro Español de Derechos Reprográficos (Cedro). La dotació del premi és de 12.000 euros. Els anys parells, la iniciativa premia la traducció d'una obra literària editada a Catalunya, i els senars una obra d'assaig.

Olivia de Miguel és llicenciada en Filologia Anglogermànica per la Universitat de Saragossa i Doctora de Teoria de la Traducció per la Universitat Autònoma de Barcelona. Des del curs 1991-1992 és professora titular de la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Pompeu Fabra. També és traductora literària per a diverses editorials, com El Acantilado, Siruela, Alba, Tusquets, Destino, Hiperión, Galaxia Gutenberg, Edhasa, Ediciones del Bronce, Random House Mondadori y Global Rhythm).

Olivia de Miguel, guanyadora del VIII Premi de Traducció Ángel Crespo

La vuitena edició del Premi ha rebut una quarantena d'obres, amb traduccions de títols de Peter Biskind, Patrick Leigh Fermor, Allan Massie, Lev Tolstói, Ryszard Kapuscinski, Ferdinand de Saussure, Alexandr Pushkin, Stefan Zweig, Michel Grynberg, Anne Marie Schwarzenbach i Viktor Klemperer, entre d'altres autors. El Jurat del VIII Premi de

Traducció Ángel Crespo està integrat per Pilar Gómez Bedate, professora de la Universitat Pompeu Fabra; Luisa Cotoner, professora de la Universitat de Vic; Oliver Strunk, professor de la Universitat de Barcelona; Anne Hélène Suárez, professora de la Universitat Autònoma de Barcelona, i Adan Kovacsics, guanyador de la VII convocatòria del Premi.

L'ACEC organitza un acte d'homenatge a Javier Lentini

El proper 24 de gener, l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya i Edicions Igitur commemoraran el desè aniversari de la mort del poeta i editor Javier Lentini amb un acte d'homenatge que se celebrarà a l'Auditori de la Fundació Caixa Catalunya a la Pedrera.

L'homenatge comptarà amb una lectura de ponències a càrrec de Marta Pessarodona i Pilar Gómez Bedate i

Lentini. Aquesta edició especial inclou una selecció de la seva obra elaborada per la seva filla, Rosa Lentini; una secció de poemes inèdits; un apartat de poesia que va escriure Lentini per als seus amics, i una altra que han escrit els seus amics per a ell. Durant l'acte d'homenatge es realitzarà una lectura d'aquests poemes a càrrec dels seus autors: Enrique Badosa, Pepe Corredor-Matheos, Alejandro Duque

Javier Lentini, a principis dels 90

Masoliver, Albert Tugues, Pedro Ugalde i Francisco J. Ruiz. La cloenda

Escriure, segons els escriptors

El cicle 'L'ofici d'escriure' omple la seu dels Amics de la Unesco amb conferències protagonitzades per escriptors

El cicle 'L'ofici d'escriure' ha omplert la sala de la seu dels amics de la Unesco

Escriure: com, quan, per què, per a qui? Aquestes són les preguntes que intenta respondre *L'ofici d'escriure*, el cicle de conferències que ha organitzat l'Associació Col·legial d'Escriptors de Catalunya amb la col·laboració dels Amics de la Unesco i amb el patrocini de Cedro durant deu sessions.

L'ofici d'escriure ha comptat amb la presència de deu escriptors (Dante Bertini, Isabel Franc, Antonio Tello, Silvia Adela Kohan, Andreu Martín, Cristina Fernández Cubas, Edgardo Dobry, Rosa Lentini i Gabriela Rubio i Igancio Vidal Folch), que cada dilluns per la tarda han in-

tentat explicar al públic assistent –que quasi en cada convocatòria ha omplert la sala de la seu dels Amics de la Unesco– la seva visió sobre la seva feina com a autors. Segons comenta Dante Bertini, organitzador d'aquest cicle, "s'ha donat llibertat explicativa a tots els ponents perquè poguessin exposar el que per a ells significa escriure, les sensacions que els produïa i, en definitiva, les seves diverses experiències en el món de la literatura".

El cicle de conferències finalitza el 19 de desembre amb la ponència d'Ignacio Vidal Folch titulada "Relector, traïdor".

Dante Bertini presenta 'Amorimás'

El passat 8 de novembre Dante Bertini va presentar a l'Aula dels Escriptors el seu darrer treball, *Amorimás*, un recull de poemes "autobiogràfics". L'acte, que va omplir la sala del sisè pis de l'Ateneu, va comptar amb la presència de José Luis Giménez-Frontín, secretari general de l'ACEC i de Cecilia Rosetto. Cònsul

Ajudes de Cedro per als associats de l'ACEC

Els associats de l'ACEC membres de Cedro podran gaudir de la prestació extraordinària de 1.000 euros que atorga aquesta entitat de gestió per a materials, tractaments i serveis socio-sanitaris. La informació per sol·licitar aquestes ajudes es pot trobar al web de Cedro (que ha redissenyat la seva imatge visual) en la següent adreça d'internet: http://www.cedro.org/asociados_otros_beneficios.asp#prestación.

J. A. López guanya el II Premi de novel·la Javier Tomeo

L'escriptor José Antonio López ha guanyat la segona convocatòria del Premio Internacional de Novela de la Universidad Rey Juan Carlos Javier Tomeo amb l'obra *De la casa del padre*, una història –des de la visió d'un barri– de la transformació del Bilbao obrer al d'avui en dia, el del Guggenheim. La dotació del premi és de 6.000 euros, i en la seva primera edició la guanyadora va ser Mª Luisa Cuerda per *Otra vida por vivir*.

Lectura poètica de Mariano Peyrou

El passat 19 d'octubre va tenir lloc a l'Aula dels Escriptors de l'Ateneu Barcelonès una lectura poètica a càrrec de Mariano Peyrou. L'acte va ser presentat per Eduardo Moga. Peyrou és saxofonista i antropòleg social, i ha publicat els llibres de poemes *La voluntad de equilibrio*, *A veces transparente*, *De las cosas que caen*, *La unidad del dos* i *La sal*. En aquests moments, Peyrou dirigeix el programa de

La cultura catalana i Frankfurt

Mayte Giménez

Una escollida delegació de representants d'associacions d'escriptors catalans va ser convidada per la Institució de les Lletres Catalanes a visitar la Fira del Llibre de Frankfurt el passat 14 d'octubre amb l'objectiu de començar a imaginar l'oportunitat de projecció que tindrà la cultura catalana a la Fira de 2007. En tot moment, la delegació va ser assistida pel director de la Institució, Jaume Subirana, l'entusiasme i la perspectiva del qual davant l'oportunitat que es presenta per a la cultura catalana és difícil de superar.

D'aquí a dos anys tindrem a la nostra disposició 2.500 metres quadrats per omplir de cultura, superfície que aquest any ha ocupat Corea, la setena potència editorial del món. A més de grans i no tant grans editors, Corea va aportar a la Fira la presència d'escriptors, artistes gràfics, cineastes i la representació de varies òperes a més d'una tecnologia electrònica molt avançada. Aquesta presència ha tingut un preu: al voltant dels 30 milions d'euros i, pel que es va poder veure a la Fira, un patrocinador majoritari.

L'Índia, país convidat el proper any, va presentar a la Fira els seus projectes que qualifiquen com el gran repte: representar més de 600 milions de lectors amb centenars de llengües i dialectes diferents.

Amb aquestes perspectives no pot ser tan difícil per a la cultura catalana encabir als diferents idiomes que es parlen en la zona, com volen els organitzadors de la Fira, que esperen que sigui presentada "tota" la cultura catalana i no pensen tolerar "regionalismes".

El director de la Fira, Jürgen Boos, va tornar a remarcar que a la Fira també hi han d'estar presents escriptors en llengua castellana a la firma

L'Institut Ramon Llull oferirà subvencions per a les traduccions

del contracte amb la consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Caterina Mieras. Segons aquest acord, l'Institut Ramon Llull es compromet de forma expressa a "incorporar un ampli ventall de la diversitat cultural i a considerar les diverses identitats culturals existents en els territoris de parla catalana". També garantirà la inclusió "dels escriptors i artistes catalans que no s'expressen en català".

L'Institut Ramon Llull, des del seu propi stand, va començar a donar a conèixer els autors catalans als principals editors presents aquest any a la Fira de Frankfurt. Fins ara, se sap que entre els autors que promocionarà l'IRL figuren Jaume Cabré, Mercè

Ibarz, Julià de Jòdar, Joan Lluís, Eduard Márquez, Joan F. Mira, Empar Moliner, Imma Monsó, Baltasar Porcel, Jordi Puntí, Carme Riera, Toni Sala, Sánchez Piñol, Emili Teixidor, Ferran Torrent, Quim Monzó i Jesús Moncada. El teatre estarà representat per Sergi Belbel, Jordi Galceran, Lluïsa Conillé, Manuel Veiga i Josep Maria Benet i Jornet.

La poesia la portaran Enric Casasses, Narcís Comadira, Barto-

meu Fiol, David Castillo, Pere Gimferrer, Manuel Forcano, Feliu Formosa, Francesc Parcerisas, Jordi Sarsanedas i Palau i Fabre.

En assaig es comptarà amb Rubert de Ventós, Culla, Cardús, Marí, Balló, Roig, Mira i Serrano. Entre els clàssics hi estaran representats Ramon Llull, Gabriel Ferrater i Blai Bonet, entre d'altres. També es va anunciar a la Fira que Agustí Villaronga dirigit una pel·lícula basada en la biografia de Jaime Gil de Biedma, escrita per Miquel Dalmau.

De moment, tots són autors que escriuen en català, tot i que se suposa que aquesta llista s'ampliarà constantment. És oficial que l'Institut Ramon Llull ofereix la subvenció, total o parcial, de la traducció d'autors catalans a altres idiomes, a més de les despeses de desplaçament de l'autor al país que correspongui per dur a terme la promoció de l'obra traduïda i publicada. Un dels objectius de l'IRL és que els autors catalans figurin en el catàleg del major nombre d'editorials estrangeres i, per aquest motiu, dedicarà aquest any 450.000 euros, 600.000 el proper i una xifra superior l'any 2007. De moment, els ajuts citats es limiten als autors que escriuen en català. •

Entrada d'un dels pavellons de la Fira de Frankfurt

ROSA MORA, periodista del diari 'El País'

"De vegades els llibres no et deixen veure la literatura"

PAU CORTINA

Rosa Mora (Barcelona, 1948) treballa al diari *El País* des de 1983, on va començar com integrant de la 'taula', l'equip encarregat de coordinar les redaccions de Madrid i Barcelona. Al cap d'uns anys va passar a dirigir la secció barcelonina de Cultura del diari i el 1991 va anar a Madrid per participar en la remodelació dels tres suplementos culturals (Arte, En Cartel i Libros) que van culminar en *Babelia*, la revista cultural d'*El País*, que des d'aleshores s'encarta cada dissabte. Ara, després de tants anys al capdavant de la secció de Cultura, Rosa Mora ha canviat els llibres per començar una nova etapa periodística.

Pregunta.- Com és que després de tants anys tractant temes culturals, es decideix a fer aquest canvi?

Resposta.- S'ha fet una reestructuració al diari i des de Madrid han cregut oportú que jo em posés al capdavant de la secció "menys" política de l'edició de Barcelona. Ara sóc redac-

temes de societat, de Barcelona... i en definitiva, de tot Catalunya. Tots els temes menys el polític.

P.- Tot i que ara no treballi a la secció de Cultura, quina és la seva opinió sobre el moment de la literatura catalana actual?

R.- Jo diria que el món literari català no gaudeix de gaire bona salut.

P.- Per què?

R.- Potser perquè fa massa temps que en Quim Monzó no publica una

"La crítica literària és, tot i el que diguin, subjectiva: depèn dels gustos"

novel·la (*riu*). És que aquí hi ha gent que ha marcat èpoques... bé, ara tenim en Sánchez Piñol, que també és important.

P.- I a Catalunya també tenim casos com els de Carlos Ruiz Zafón o Javier Cercas...

R.- Sí, en Zafón i en Cercas han es-

riat, sense posar ni cometes, ni català ni castellà, fins i tot a nivell internacional. Pensa que el cas d'en Zafón és espectacular, ja que es va presentar a un premi i no va guanyar-lo, però en Terenci Moix –que estava al jurat– va adonar-se'n del potencial del llibre i va dir que s'havia de publicar.

P.- Per a vostè, que ha treballat durant temps amb crítics literaris, quina creu que hauria de ser la funció?

P.- Jo no sóc crítica literària, sóc periodista per sobre de tot, encara que durant molts anys hagi portat suplementos literaris. Jo penso que la crítica literària, encara que em vulguin convèncer del contrari, és subjectiva, depèn dels gustos de cadascú. Per exemple, a mi m'agrada molt la novel·la negra, i n'he fet crítica, però, si li dones una novel·la de gènere a un crític que la considera un "subgènere", la trobarà horrorosa.

P.- Però, un crític no hauria d'estar per sobre dels seus gustos personals?

R.- Uff... el que passa és que la crítica parteix d'un gust inicial del crític i de la seva formació.

P.- Vostè creu que tenim bons crítics literaris?

R.- A Catalunya n'hi ha alguns de bons, però el que passa és que de vegades són molt durs. Però, per exemple, aquest any s'han atorgat alguns premis a novel·les que no estan a l'alçada...

P.- D'aquí ve la polèmica del Planeta i en Juan Marsé, no?

R.- Jo crec que era una cosa que ja es veia a venir, ja que tots els premis, en general, responen a pactes. Em sap greu que un premi tan ben dotat com el Planeta, no trobi bones novel·les.

P.- Doncs no serà perquè es publiquin pocs llibres...

R.- El problema que hi ha a Catalunya i a Espanya és que es publica tant que potser els arbres no et deixen veure el bosc; els llibres no et deixen veure la literatura. Les llibreries no poden assimilar tanta pro-

tampoc, i enmig d'aquest rebombori si has guanyat un premi, publiquen la teva novel·la.

P.- Però, tot i aquesta gran producció editorial, sembla que la gent segueixi sense llegir gaire. Com veu vostè iniciatives com la de l'Any del Llibre per al foment de la lectura?

R.- El més important de l'Any del Llibre i la Lectura és que va lligat a les biblioteques, uns centres que fomenten la lectura per mitjà de diverses iniciatives, com per exemple, les presentacions de llibres, els clubs de lectura, etc... Tot i això, jo crec que el foment de la lectura ha de partir de la família i de l'escola. És molt important que a casa teva et facin agafar gust per llegir. Jo recordo a la meua mare explicant-nos contes, i quan vaig ser més gran, em vaig quedar impressionada al saber que eren contes d'Oscar Wilde. Pensa que a la meua època només podies anar al cinema i llegir, però ara, amb internet i totes les noves ofertes d'oci...

"El foment de la lectura ha de partir de l'escola i de la família"

P.- Però les noves tecnologies també poden fomentar la lectura...

R.- Home, com a mínim, la gent escriu més. No sé com escriu, però escriu més (*riu*).

P.- Tot i que des de Frankfurt ja s'ha assenyalat que volen la presència d'autors catalans que escriguin en castellà, què li sembla a vostè tota aquesta polèmica?

R.- És la cultura catalana la que està convidada, i la cultura catalana s'escriu en català i en castellà. Pensa que no hi ha millors llibres barcelonins que els que ha escrit l'Eduardo Mendoza; ni millors retrats de la postguerra que els d'en Marsé, o grans cròniques de la transició com els *Carvalhos*, de Vázquez Montalbán •

Moció del XIX Congrés d'Escriptors Europeus

Amsterdam, 6-8 d'octubre de 2005

El XIX Congrés d'Escriptors Europeus, que es va celebrar a Amsterdam l'octubre de 2005, insta els estats membres de l'UE que encara no apliquen la Directriu de Préstec que prenguin mesures immediates per establir sistemes de Dret de Préstec Públic, tal i com estableix la Directriu.

El XIX Congrés d'Escriptors Europeus va reconèixer els esforços de la Comissió Europea de qüestionar els països de l'UE que no hagin complert la implantació de la Directriu, o que l'hagin aplicat de manera incorrecta –com, per exemple, quan es decideix excloure'n les biblioteques públiques–.

El XIX Congrés d'Escriptors Europeus sol·licita a la Comissió, amb caràcter urgent, que:

a) clarifiqui la redacció de la Directriu, sobretot de l'article 5, i també sol·licita que la Comissió enforteixi la

posició de l'autor en tant que limiti les possibilitats d'exempcions.

b) que adopti mesures més severes contra els Estats membres que no hagin complert l'aplicació de la Directriu, per tal que els autors de tota l'UE puguin tenir les mateixes oportunitats de beneficiar-se del DDP.

En instar a aquesta acció, el Congrés d'Escriptors Europeus va reconèixer la importància de la diversitat cultural i els drets dels governs a tenir major flexibilitat per establir sistemes de DDP que compleixin amb les seves pròpies prioritats nacionals, sempre que els autors rebin una remuneració genuïna i equitativa.

El Congrés d'Escriptors Europeus és la federació de 55 associacions d'escriptors de 29 països d'Europa, i representa 55.000 escriptors i traductors professionals. •

Trond Andreassen, president de l'European Writers' Congress

L'assemblea de l'European Writer's Congress/Fédération des associations européennes d'écrivains, reunida a Amsterdam entre el 6 i el 8 d'octubre, va escollir el norueg Trond Andreassen com a president. La resta dels òrgans directius elegits són: el grec Anastassis Vistonitis i l'hongaresa Anna Menyhér com a vicepresidents, i la suïssa Adi Blum, el britànic Graham Lester-George, l'alemanya Ingrid Protze i la italiana Tiziana Colusso com a vocals.

El Congrés, que celebrava la seva dinovena convocatòria, va reunir 70

delegats de 25 països diferents, entre els quals hi havia l'ACEC. Andreassen va substituir en el càrrec Mauren Duffy.

Els delegats van aprovar una moció –que apareix reproduïda en aquesta mateixa pàgina– a favor dels drets dels autors en concepte de préstec bibliotecari, que en alguns països (entre els quals Espanya) no s'apliquen, tot i la Directriu en aquest sentit emesa per la Unió Europea. El Congrés també va analitzar els reptes dels creadors en l'era d'Internet

Viatge a la gènesi de l'obra

Els clubs de lectura viuen un període emergent i d'expansió a Catalunya

El fenomen dels Club de Lectura ha adquirit recentment una espectacular projecció a Catalunya, que posa de manifest la recuperació i adaptació als nous temps d'aquests tradicionals sistemes de reunió social entorn la lectura i anàlisi d'una obra literària concreta.

Els clubs de lectura es reuneixen en sessions mensuals, d'una durada aproximada d'una hora i mitja, entre els mesos d'octubre a juny, en les quals els assistents comparteixen la lectura i el comentari d'obres diverses conduïts per un expert. Els lectors disposen de diversos materials de suport.

La popularització creixent dels clubs de lectura ha afavorit la creació de polítiques específiques orientades al seu desenvolupament. El Consorci de Biblioteques de Barcelona ha estat un dels organismes que han contribuït a la seva dinamització, amb la finalitat de fomentar l'hàbit de la lectura i el diàleg, oferir noves possibilitats per al

Trobada de lectors a la Biblioteca Vapor Vell de Barcelona

CARME ESTEVE

Les biblioteques han esdevingut un eix de foment d'aquests grups

temps lliure, promocionar l'ús de les biblioteques públiques i donar-les a conèixer com equipaments culturals, crear un punt de trobada per a persones interessades en la lectura, donar a conèixer entorns socials i culturals diferents del nostre, proposar guies bàsiques de lectures, etc.

Per a ser membre d'un grup només cal lliurar la butlleta d'inscripció a la biblioteca escollida. Els res-

ponsables d'aquest ens es posen en contacte amb qui sol·licita aquest servei. A l'hora de fer els grups, es dóna prioritat a les persones que resideixen al districte de la biblioteca i també als qui en aquest determinat moment no participen en cap altre club de lectura. I pel contrari, les persones que els darrers dos anys hagin participat en algun grup només poden inscriure's en el cas que quedin places lliures. Els membres del grup estan obligats a assistir, com a mínim, al 80% de les sessions.

Paral·lelament, als grups que analitzen i comenten una obra en reunions a les biblioteques, l'era d'Internet ha afavorit la creació de trobades virtuals, com la de **www.clubdelecturavirtual.net**, que s'ha estrenat aquest any a Barcelona. Aquesta via facilita la participació dels joves i dels qui, per raons laborals o personals, te-

nen dificultats per assistir als grups.

La implantació dels clubs de lectura ha obtingut el seu reconeixement institucional a nivell estatal

La creació dels clubs de lectura virtual afavoreix la participació dels joves

de la mà del Plan de fomento a la lectura, impulsat pel Ministeri de Cultura, que contempla polítiques adreçades a aquesta iniciativa creixent. Les biblioteques, per la seva part, inverteixen cada cop més en la creació o habilitació d'aquests espais per al debat i el diàleg. En aquest sentit, comunitats com la de Madrid han incrementat el seu número de clubs de lectura especialitzant la temàtica i altres proximitats

com les d'Albacete o Valladolid, han començat a crear nous clubs de lectura per tal de difondre aquest hàbit entre els seus habitants.

La creació i el foment dels clubs de lectura és un recurs que cada cop utilitzen més les empreses de serveis culturals (llibreries, editorials, portals...) en els seus programes d'activitats. L'èxit d'aquest fenomen ha afavorit que aquestes empreses hagin apostat pels clubs de lectura com un valor segur, que els permet contribuir a la difusió cultural des dels seus objectius comercials.

Però, a més d'institucions públiques, col·lectius cívics i societats privades, les persones que, a títol individual, s'interessen pel debat i comentari d'una obra literària és un factor emergent i, fins i tot sorprenent en un temps en què els hàbits de lectura es

Els clubs de lectura (...) converteixen la lectura en un fet col·lectiu

mantenen baixos tot i les oportunitats de les que gaudeix la població. Constitució de grups d'encontre, creació de pàgines web –com libroadictos.com– fòrums i xats on es poden discutir i interactuar amb altres lectors que comparteixen el mateix gust de gèneres, tendències o obres, són una viva mostra de l'aposta a favor del criteri i l'interès pel coneixement que despren aquest fenomen tant nou com clàssic.

El primer club de lectura a Barcelona el va impulsar la Biblioteca Francesca Bonnemaison, que va proposar atreure els sectors de la població adulta creant uns grups tal i com s'havia fet a les biblioteques de Badalona, Granollers, Castelldefels, Cerdanyola del Vallès i Martorell, entre altres. Aquesta iniciativa s'ha pogut engregar a la resta de biblioteques gràcies a una subvenció de l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB). En

Les biblioteques són els escenaris que acullen els clubs de lectura

CARME ESTEVE

clubs de lectura a Barcelona. Segons Juanjo Arranz, Director de Programes del Consorci de Biblioteques de Barcelona "els clubs de lectura tenen un component social que converteix un fet individual com és la lectura en un fet col·lectiu en el qual es fan amics". Podeu obtenir informació so-

bre els clubs de lectura que es fan a la ciutat de Barcelona a la pàgina: www.bcn.es/biblioteques/pagstot/activitats/clubs i sobre altres clubs de lectura d'arreu del món a través de la coordinadora www.clubseleectura.com. •

Jahel Virallong

Clubs de lectura per a tots els gustos, edats i gèneres

Existeixen tres models de clubs de lectura: els oberts i genèrics, els temàtics i els que es fan en llengua estrangera. Així doncs, els clubs de lectura oberts poden abastar una àmplia varietat de gèneres, èpoques, cultures i registres i tracten de reunir un grup de persones interessades en la literatura en tota la seva pluralitat de manifestacions. Per la seva banda, els temàtics, giren entorn matèries com la literatura de viatge, els còmics, la poesia, el cinema, el teatre, la novel·la barcelonina, la literatura llatinoamericana, la novel·la històrica, la filosofia, la ciència en la literatura, etc. Per últim, els que es desenvolupen en una llengua estrangera (fonamentalment, italiana, anglesa, francesa o alemanya) poden ser sobre obres procedents d'aquestes literatures o d'altres universals on l'eix del seu desenvolupament és l'expressió oral.

A més, existeixen altres clubs de lectura especialitzats en diferents sectors de la població: per a mares i pares novells, els que es fan als casals d'infants i els dedicats als joves.

Premis en llengua catalana

XIV Premi de Narrativa Vila de l'Ametlla de Mar

Modalitat: Narrativa
Convoca: Patronat Municipal de Cultura
Lliurament dels treballs i informació:
Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de
l'Ametlla de Mar
C. de Sant Joan, 55
43860 L'Ametlla de Mar
Tel 977 49 37 54

Dotació: 1.502 euros
Termini de presentació de treballs: 24 de desembre de 2005
Extensió: de 70 a 110 folis

Premis Recull 2006 – Premi de Narració "Joaquim Ruyra"

Modalitat: Narrativa
Convoca: Revista "Recull"
Lliurament dels treballs i informació: "Recull"
Apartat de correus 88
17300 Blanes (Girona)
Tel 972 33 11 36/33 02 98
Dotació: 2.000 euros
Termini de presentació de treballs: 30 de desembre de 2005
Extensió: de 60 a 70 folis

VII Premi de Poesia "Francesc Vicenç Garcia", Rector de Vallfogona

Modalitat: Poesia
Convoca: Institut Municipal d'Activitats Culturals i Turístiques de Tortosa (IMACT)
Lliurament dels treballs i informació:
Institut Municipal d'Activitats Culturals i Turístiques de Tortosa
Pg. de la Ribera, 11
43500 Tortosa
Tel 977 51 01 44 / 51 08 16
Dotació: 2.000 euros i edició de l'obra premiada
Termini de presentació de treballs: 30 de gener de 2006
Extensió: de 150 a 350 versos

11è Premi Tardor de Poesia

Modalitat: Poesia
Convoca: Associació Cultural "Amics de la Natura"
Lliurament dels treballs i informació:
Associació Cultural "Amics de la Natura"
C. Mealla, 7
12001 Castelló

Dotació: 9.000 euros
Termini de presentació de treballs: 14 de desembre de 2005
Extensió: entre 500 i 2000 versos

Premis Recull 2006 de Poesia "Benet Ribas"

Modalitat: Poesia
Convoca: Revista Recull
Lliurament dels treballs i informació:
Recull
Apartat de correus 88
17300 Blanes (Girona)
Dotació: 1.200 euros i publicació de l'obra premiada per l'Editorial Pagès
Termini de presentació de treballs: 30 de desembre de 2005
Extensió: de 30 a 40 folis

RIKI BLANCO

VI Premi d'Assaig "Eusebi Colomer"

Modalitat: Assaig
Convoca: Fundació Epon Ibérica
Lliurament dels treballs i informació:
Fundació Epon Ibérica
Gran de Gràcia, 140
08012 Barcelona
Tel 93 237 34 00

Dotació: 6.000 euros i publicació de l'obra premiada per l'Editorial Gedisa
Termini de presentació de treballs: 20 de març de 2006
Extensió: de 125 a 300 pàgines

II Premi de Narrativa "Cristófol Despuig" de Tortosa

Modalitat: Narrativa
Convoca: Institut Municipal d'Activitats Culturals i Turístiques de Tortosa (IMACT)
Lliurament dels treballs i informació:
Institut Municipal d'Activitats Culturals i Turístiques de Tortosa
Pg de la Ribera, 11
43500 Tortosa
Tel 977 51 01 44 / 51 08 16
Dotació: 3.000 euros
Termini de presentació de treballs: 30 de gener de 2006
Extensió: de 100 a 200 fulls

La crisi del llibre i el futur del castellà

Liber'05 abre mañana con la crisis del libro como página principal del debate

(...) En un futuro no tan lejano, en este otoño literario, la crisis del libro amenaza con incinerar un panorama repleto de libros: el de los anaqueles de las librerías, muchas de las cuales se están viendo obligadas a cerrar por diversos factores: el sistema de préstamo de libros de texto, mediante el cual por un periodo de cuatro o hasta seis años los padres no tendrán que comprar ejemplares a sus hijos; lanzamientos que bordean la norma del precio fijo, competencias desleales... La crisis del libro señala al Gobierno, que había prometido para esta legislatura una Ley del Libro, en fase de elaboración.

Las librerías que se están viendo abocadas al cierre devuelven a las editoriales todo los fondos que almacenaban en sus estanterías, con lo cual estas devoluciones actúan directamente contra la cuenta de resultados de las editoriales. Cada vez se editan más títulos, con grandes tiradas y mayores devoluciones, lo que desencadena un gran porcentaje de libros no vendidos que regresan a los almacenes de las editoriales. Pero esta crisis editorial viene de largo: en los meses anteriores a septiembre se ha agudizado con tasas muy altas de devoluciones de libros. (...)

A. Astorga

ABC, 10 d'octubre de 2005

Los grandes editores ven en Internet el futuro para crear nuevos lectores

Internet es la tercera revolución del mundo editorial. Así lo certificaron ayer representantes de dos grandes editoriales, Random House Mondadori y Harper Collins, en la jornada inaugural del simposio *Los futuros de la industria editorial*, que reúne en

ESTANCAMIENTO EN LA INDÚSTRIA EDITORIAL

Los editores constatan con amargura el crecimiento cero del sector del libro

El diagnóstico es desolador. El incremento del 3,2% de facturación en 2004 respecto a 2003 se iguala a la cifra de inflación (3,2%), lo que da un crecimiento cero. "Los datos de 2004 son como una fotografía del pasado y ya no resulta real. Los datos que poseemos de 2005 acentúan los tintes más grises", explicó ayer el presidente de Liber y de la Federación de Gremios de Editores de España, Emiliano Martínez. "A partir de 2005, si se mantienen las actuales condiciones de erosión del precio fijo de los libros y la gratuidad de los libros de texto, el panorama será verdaderamente preocupante".

(...) La ministra de Cultura, Carmen Calvo, habló alegremente el martes, en la inauguración de Liber, de más de 77.000 títulos editados en 2004, la mitad de ellos novedades. Según los datos, mucho más ajustados, del estudio *Comercio interior del libro en España 2004*, elaborado por la empresa Precisa para la Federación de Gremios de Editores (FGEE), el número de libros editados en España en 2004 es de 67.822, de los que el 51,2% son títulos nuevos o novedades, y el 48,8%, reimpressiones o reediciones.

La cifra de títulos vivos en catálogo, 309.000, es *a priori* una buena noticia, pero tiene sus peros. "Un número esperanzador o preocupante, según se mire", afirmó Martínez. "Porque es obvio que la red de librerías, ni siquiera las más grandes, puede asimilar físicamente esta oferta rica y diversa para que llegue a los lectores".

Madrid y Cataluña continúan disputándose la capitalidad de la edición en España, según los datos facilitados por el estudio *Comercio interior del libro 2004*. En la Comunidad de Madrid se publicaron en 2004 un total de 29.652 títulos, y en Cataluña, 29.259. Esta comunidad, sin embargo, se adelanta en el volumen de facturación: 1.555,70 millones de euros, frente a los 1.146 millones facturados en Madrid. (...) En cuanto a la evolución de los libros editados en las lenguas oficiales del Estado, sigue las constantes de años anteriores: el 77,8% fue publicado en castellano; el 15%, en catalán; el 2,5%, en euskera, y el 2,3%, en gallego.

La facturación de los distribuidores también está estancada, según el *Estudio de la distribución en España*. En 2004 facturaron 1.375 millones de euros. "Estamos estancados desde hace cinco años. Para vender un ejemplar tenemos que distribuir 1,7, con los costes que supone de transporte, almacenamiento, etcétera", explicó José Manuel Anta, de FANDE. Las tendencias se mantienen: "La devolución media de libros supera el 25%. (...)".

Rosa Mora

El País, 14 d'octubre de 2005

del Año de Libro, a expertos y profesionales de la edición de todo el mundo para definir los retos de futuro del sector. "Hemos de hacer uso de la Red y de todos los soportes multimedia para crear nuevos lectores", afirmó la presidenta de Harper Collins de Estados Unidos, Jane Friedman.

siderada en su tiempo una amenaza cuando, en realidad, creó numerosas oportunidades. Y oportunidades son las que ve ahora la industria editorial en Internet, vista con suspicacia en un pasado no muy lejano, para captar a nuevos lectores. (...)

I. Moragas / I. Pinzano

Cedro denuncia en el Congreso la desprotección de los autores españoles

El Centro Español de Derechos Reprográficos (Cedro) advirtió ayer ante la Comisión de Cultura del Congreso de los Diputados que si el actual proyecto de Ley de Propiedad Intelectual (LPI) se aprueba tal y como está redactado, acarreará graves perjuicios para el sector del libro español, y los autores estarán en clara desventaja frente a los europeos. Hoy por hoy, ese proyecto, una reforma de la LPI por aplicación de una directiva europea, introduce en España dos excepciones al derecho de autores y editores, que no existían hasta ahora. Una permitiría reproducir y distribuir fragmentos de obras, cuando van a ser utilizadas para la enseñanza, sin ninguna compensación para los autores, como sí ocurre en otros países europeos.

Además, no se estipula el porcentaje de la obra que se podría copiar, por lo que, según denuncia Cedro, sería legal reproducir hasta el 99% de la misma. La otra excepción es la que permitiría la comunicación pública de las obras a través de las redes internas de bibliotecas. Ambos límites provocarían que España se convirtiera en el país de Europa donde obras y creadores tendrían menos protección, según los representantes de Cedro.

Responsables de dicha asociación solicitaron ayer en el Congreso que se eliminen estas dos excepciones. Posteriormente, en un encuentro con periodistas, señalaron que los diputados de la Comisión de Cultura se muestran de acuerdo en que la actual redacción de la ley provocaría perjuicios en el sector. (...)

Rosana Torres

El País, 26 d'octubre de 2005

700 escritores perseguidos

(...) Ya la presencia del director del centro PEN de Alemania, el escritor Johano Strasser, y su exposición, en la que hizo un resumen de la situación de escritores perseguidos en el mundo (700 casos en el primer semestre de 2005 y entre ellos 15 autores asesinados) apuntaban a una mayor politización de la Feria. (...)

Redacción

La Razón, 19 d'octubre de 2005

José Corredor-Matheos, galardonado con el Nacional de Poesía

La obra *El don de la ignorancia*, del poeta e historiador del arte José Corredor Matheos, mereció ayer el premio Nacional de Poesía 2005, concedido por el Ministerio de Cultura (...).

Miguel Ángel Trenas

La Vanguardia, 5 d'octubre de 2005

DRET D'AUTOR I ACCÉS A LA CULTURA

Los autores se unen contra la exención de pago de sus derechos en la educación

A partir de hoy, la International Federation of Reproduction Rights Organizations (IFRRO) –que integra a las entidades de gestión de derechos por reproducción y de la que forma parte la española Cedro– celebra su asamblea general en España, donde se reúnen 200 expertos de los 40 países integrantes, y que culmina el jueves con el seminario “Derecho de autor y acceso a la cultura”, cuya lección inaugural dictará el novelista Alfredo Bryce Echenique.

Ayer, Peter Shepherd y Olav Stokkmo, presidente y secretario general de IFRRO, y la directora general de Cedro, Magdalena Vinent, presentaron (...) este encuentro en un momento de gran incertidumbre, pues el Gobierno español aún no ha hecho público qué piensa hacer con respecto al derecho de autor en los préstamos de libros en bibliotecas. Tampoco en cuanto a la reproducción de textos en universidades y otros centros educativos. Se especula con el posible pago de 1 céntimo por el usuario de las primeras y con la exención de pago en los segundos, sin que esté claro que reproducir “un fragmento” pueda entenderse como “de la página 1 a la 99 de un libro de 100”. (...)

Más inquietud causa la posibilidad de que en España se exima a universidades y centros educativos de pagar los derechos de autor por copiar “fragmentos” de obras que no sean libros de texto, aunque, al parecer, no se podrían confeccionar “dossieres de lectura” para los alumnos; también se pretendería eximir la digitalización de obras en las bibliotecas educativas. “Éstas serían dos excepciones a la ley de propiedad intelectual y Cedro está absolutamente en contra –afirmó Vinent–. Claro que en otras naciones se pueden hacer estas cosas, pero remuneran al autor”.

Por su parte, Shepherd y Estokkmo no comprenden cómo en España, que es una de las grandes potencias editoriales del mundo, “no se quiera retribuir a los autores por la utilización de sus obras en los centros educativos. Se devalúa la cultura y además se dificulta la defensa del derecho de autor en otros países que no son productores”.

Otras naciones han articulado ya normativas: «Los estudiantes escandinavos pagan las fotocopias. La situación es distinta en Alemania y Bélgica, donde los centros satisfacen unas tarifas que se estipulan por ley; en Francia, éstos pagan una licencia; y en Gran Bretaña, un canon establecido a partir del número de alumnos. Como se ve, en la inmensa mayoría son las Administraciones quienes se hacen cargo. La educación la financia el Estado, no el autor, a quien se debe compensar económicamente por el uso que se hace de su trabajo”, concluyen. (...)

Tulio Demicheli

ABC, 24 d'octubre de 2005

La Unesco protege jurídicamente la 'diversidad cultural' con EE UU en contra

(...) Enmarañada en una cruda pelea diplomática, la Unesco aprobó ayer una declaración que convierte la diversidad cultural, hasta ahora una entelequia bien sonante, en un principio jurídico internacional y reserva a los bienes culturales un estatuto que los libra de convertirse en pura mercancía.

La innegable lectura diplomática es la victoria de las tesis proteccionistas de Francia, con fieles escuderos como Canadá, España o Brasil, frente a Estados Unidos. Esta declaración podrá ser invocada por estos países, en la batalla que se libra en la Organización Mundial de Comercio (OMC), para defender las ayudas estatales y las barreras a la importación en los mercados culturales, frente a la liberalización total de la industria cultural que propone Washington.

Apoyado por la mayoría de los 191 estados miembros, el texto fue aprobado en la comisión cultural de la organización (...). El ingrediente fundamental del texto cocinado con fatiga y paciencia en la Unesco es la siguiente frase: "Las actividades, bienes y servicios culturales (...) tienen una doble naturaleza, económica y cultural" y, por tanto, "no deben ser tratados como si tuviesen un valor exclusivamente comercial". Además, la declaración graba en mármol la "no subordinación" de la cultura a los acuerdos jurídicos internacionales. Es decir, a lo que se decida en la OMC. La Unión Europea en pleno, toda Iberoamérica, la mayoría de los pequeños países e incluso socios tradicionales de EE UU, como Australia y Japón, se avinieron a firmar la declaración.

Javier Gómez

La Razón, 18 d'octubre de 2005

El servicio anticorrupción francés alerta sobre los premios literarios

(...) Esta vez la denuncia de los premios literarios lleva la muy seria firma

NOUS FORMATS DE LECTURA

Los libros siguen a la música en la red

Hace unos años, la música se pasó a internet. Ahora, todo indica que los libros enfilan el mismo camino de la mano de diversos proyectos de bibliotecas on-line y distribución digital de textos. Google Print (<http://print.google.com>) está colocando en la red los primeros 10.000 volúmenes de su biblioteca, anunciada hace unos meses y que, con polémica incluida, ha servido como detonador de esta situación. Además, Microsoft acaba de anunciar que colgará en internet 100.000 volúmenes de la British Library, Yahoo encabeza otro gran proyecto de digitalización, y Amazon.com, la principal librería on-line, venderá capítulos y páginas de las obras en formato digital. Europa también tiene planes de digitalización, nacidos como reacción a las iniciativas norteamericanas (...).

La avalancha de proyectos anglosajones ha provocado reacciones en Europa. Francia ha lanzado la propuesta, respaldada por la UE y apoyada por España, de crear una gran biblioteca virtual de ámbito europeo. Y Google ha respondido anunciando proyectos locales para que su biblioteca tenga webs específicas en varios países y fondos en francés, alemán, italiano, holandés y castellano (...)

Àlex Barnet

La Vanguardia, 8 de novembre de 2005

la Corrupción (SCPC). Y dice así: "Los premios literarios y la importante cantidad de dinero que mueven benefician con asiduidad sospechosa a las grandes editoriales". Según dicha nota resulta, además, difícil "separar la paja del trigo entre jurados que también escriben y las editoriales en que publican" (...).

Oscar Caballero

Google abre su biblioteca virtual en un clima de polémica

La biblioteca virtual del buscador Google, el más utilizado del planeta, abrió ayer oficialmente sus puertas en Internet ofreciendo, entre otras, gran parte de las obras de Henry James. El proyecto, anunciado el pasado año y que incluye digitalizar todos los libros de la Biblioteca Pública de Nueva York y de las universidades estadounidenses de Stanford, Harvard y Michigan y de la británica Oxford, se inaugura en medio de una fuerte polémica que enfrenta en los tribunales estadounidenses a escritores y editores contra una de las empresas más valoradas por los inversores de Estados Unidos (...).

El punto de partida de Google Print (<http://print.google.com>) son libros de dominio público, descatalogados o trabajos anónimos. Pero su intención de incluir obras o fragmentos de éstas con copyright sin solicitar permiso a sus propietarios ha provocado una tormenta en el mundo editorial que ha llevado a la Authors Guild Association, que representa a 8.000 escritores estadounidenses, a presentar una demanda contra Google por infringir los derechos de autor.

(...) La empresa, no obstante, ha reanudado esta semana el escaneo digital de libros, que quedó paralizado en agosto mientras autores y editores negociaban sin éxito con Google.

B. Celis

El País, 4 de novembre de 2005

Els bibliotecaris denuncien el baix nivell de lectura entre els mateixos professionals

Bona part dels bibliotecaris catalans no sabrien recomanar cap llibre a un hipotètic lector que els demanés consell. Aquesta és la "inquietant" constatació que van fer ahir els professionals de la biblioteconomia en una taula rodona convocada pel Consorci de Biblioteques de Barcelona en el marc del I Saló del Llibre.

E. V.

EL 'DICCIONARIO PANHISPÁNICO DE DUDAS'

El gran acuerdo para la unidad del idioma

El gran péndulo del español abarca con su movimiento campos cada vez más anchos que la Península en que nació. Ahora viaja constantemente por el mundo y gravita sobre América con una fuerza de ida y vuelta imparable. Las 22 academias de la Lengua lo saben y se han parado a escuchar el idioma con una gran voluntad de acuerdo. Eso ha dado como resultado el *Diccionario panhispánico de duda*, que se presenta hoy en la Real Academia Española (RAE) en un volumen con 7.250 entradas que, según Víctor García de la Concha, director de la Academia, "no ha sido difícil de hacer, gracias al gran consenso, pero sí muy laborioso". (...)

Un total de 880 páginas no dan para resolverlo todo pero sí para presentar un marco en el que se apoyen los cimientos de una lengua muy fuerte, aunque tremendamente cambiante por su variedad. "Hay que preservar la unidad en la diversidad", asegura García de la Concha (...).

Una actualización para la que el Departamento del Español al Día, donde se ha centralizado la redacción del volumen –elaborado en diversas reuniones periódicas de todas las academias y sometido al acuerdo permanente entre las mismas– atiende diariamente 400 consultas. Elena Hernández, responsable de dicho departamento, ha trabajado junto a un equipo de 10 personas que han seleccionado las dudas y sus soluciones más habituales con respecto al idioma y que lo han apoyado con ejemplos sacados de 1.600 obras literarias y citas de 300 medios de comunicación. "Una de las cosas más importantes de este diccionario es que los ejemplos están sólidamente documentados y lo hacen muy divertido, a mi juicio", asegura Elena Hernández.

El *Diccionario panhispánico de dudas* es una obra normativa, pero no cerrada a una única e inapelable solución. "Es un libro pedagógico en el que lo que hemos pretendido, sobre todo, es razonar por qué surge la duda y cómo se puede resolver", afirma García de la Concha.

Jesús Ruiz Mantilla

El País, 10 de noviembre de 2005

El futuro del español se juega en EE UU, según el Cervantes

"El español es imparable", afirmó ayer César Antonio Molina, director del Instituto Cervantes, en la presentación del volumen *El español en el mundo. Anuario del Instituto Cervantes 2005*. El estudio incluye la situación del español en el África subsahariana y, por primera vez, aparece la proyección exterior del catalán, el gallego y el euskera. Considera que el futuro del español se está jugando en Estados Unidos, donde en 2010 la comunidad hispana será el 21% del total de la población.

Molina extendió el avance del español por todo el continente americano

con los Estados bilingües del sur de Estados Unidos, en Canadá y como segunda lengua en Brasil. (...)

Redacción

El País, 22 de setembre de 2005

Alemania, el país de la UE donde más crecerá la enseñanza del español

(...) "La demanda de enseñanza del español es la que más ha crecido, junto con la del inglés, en la última década. Y ese interés alcanza a regiones y países que, como los del norte de Europa, Asia, el Pacífico y África subsahariana, habían mostrado hasta no hace mucho un interés moderado", dijo César Antonio Molina, director del Instituto Cervantes

tes, quien aportó a lo largo de su intervención algunos datos ilustrativos: "En Francia, el español y el inglés dominan casi por completo el sistema de enseñanza, en el que se estudian dos idiomas. Ahora mismo el español lo elige más del 65 por ciento de los alumnos de bachillerato, es decir, dos millones de personas". Por su parte, Alemania es el país europeo donde aumentará más la enseñanza de español en los próximos años. Y en el Reino Unido, el pasado curso el español fue por primera vez la segunda lengua extranjera más elegida en el bachillerato, superando, curiosamente, al alemán, según los datos aportados por el director del Cervantes.

R. C.

La Razón, 7 d'octubre de 2005

La comisión que coordina el trabajo de la 'Gramática de la lengua española' se reúne en Ávila

(...) La nueva *Gramática de la lengua española* la redactan la Real Academia Española junto con las otras veintiuna academias de América Latina, Estados Unidos y Filipinas, que integran la Asociación de Academias de la Lengua Española. La comisión está presidida por el director de la Real Academia Española, Víctor García de la Concha, y la reunión constituye un paso más hacia una *Nueva gramática*, que por primera vez en su historia tendrá un planteamiento panhispánico, ya que recogerá la norma del español en todo el mundo hispanohablante, y no sólo en la península Ibérica.

Esta comisión se encargará de dictaminar el texto básico preparado por el académico español Ignacio Bosque, que cuenta con la colaboración de un equipo de asesores universitarios y cuyo trabajo será complementado con las enmiendas y sugerencias presentadas por las 22 academias de la Lengua Española.

Efe

El País, 28 de noviembre de 2005

LA JOIA DE L'ATENEU

L'Ateneu anuncia que rebrà els esperats dos milions per reformar la biblioteca

El nou curs de l'Ateneu Barcelonès comença avui amb bones notícies per a l'entitat, que afirma que ja s'ha arribat a un acord amb les administracions per aconseguir dos milions d'euros per reformar la biblioteca del centre, d'un gran valor patrimonial i una de les col·leccions privades més importants del país. Està previst que les obres comencin abans de primavera. L'acte d'inauguració del curs, que començarà amb 2.650 socis inscrits, és avui a les set de la tarda.

Des del moment que Oriol Bohigas es va fer càrrec de la presidència es volia reformar la biblioteca, que té greus deficiències. (...) La biblioteca, que es calcula amb un fons de 200.000 títols, és consultable a través del catàleg col·lectiu (www.cbuc.es/ccuc).

Andreu Barnils

El Punt, 3 d'octubre de 2005

Espais escrits i sistema literari

La recent celebració del I Seminari sobre Patrimoni Literari i Territori ha mostrat, entre altres temes, la vinculació dels elements espai i patrimoni literari en relació amb el sistema literari català, i la preocupació pel prestigi de la literatura catalana, així com per la visibilitat, estabilitat i difusió de les cases museu dels escriptors dels Països Catalans.

La construcció de l'imaginari literari parteix de dos elements bàsics. Un és l'espai físic. L'imaginari s'apuntala en un medi tangible en tant que indret amb capacitat evocativa i informativa en relació amb l'escriptor i la seva obra. L'altre element és el patrimoni literari que l'obra de l'escriptor constitueix, focalitzat en tres factors: el de la col·lecció bibliogràfica i documental, el del seu accés i el de la seva conservació. La presència del patrimoni literari a la casa museu pot ser virtual, presencial o referenciada, però en qualsevol cas és un element imprescindible. (...)

Recursos de tota mena, rigor en el tractament, accés per a públics de tot tipus i evitar la banalització són alguns dels reptes que han d'afrontar els nostres espais escrits. Cal retornar els escriptors a casa seva per tal que ens hi puguin rebre en tant que visitants, amics, investigadors o curiosos, i que ens hi obrin el portal del coneixement

que la varen fer possible.

Vinyet Panyella

Avui, 23 de setembre de 2005

El govern central mantindrà els estudis de filologia catalana

La titulació de filologia catalana formarà part, finalment, del nou catàleg d'ensenyaments universitaris que l'Estat ha començat a preparar per homologar els estudis superiors amb l'anomenat Espai Europeu d'Educació Superior. Així ho va assegurar ahir el secretari d'Estat d'Universitats, Salvador Ordóñez, en contra de la proposta inicial que va fer el Consell de Coordinació Universitària (CCU) —els experts que assessoren el ministeri d'Educació—, on es descartava la filologia catalana com a títol autònom. "Hi haurà ensenyament de llengua i literatura catalanes, com a llengua central", va sentenciar Ordóñez. (...)

M. Ciércoles

Avui, 23 de setembre de 2005

El diccionari de abreviatures de SMS, a la RAE

"Exo x ti y xra ti" ("Hecho por ti y para ti") es el título de la iniciativa presentada hoy por la Asociación de Usuarios de Internet (AUI) y las operadoras de telefonía móvil para construir el primer diccionario de mensajes de móvil SMS

nador de la Fundación de Español Urgente, el lenguaje de los SMS es "una transgresión propia de los jóvenes y es surrealista pretender que admita normas, incluidas las de la Real Academia de la Lengua", subrayó. (...)

R. C.

La Razón, 5 d'octubre de 2005

Cultura destina 31 millones al nuevo Plan de Fomento de la Lectura

Los jóvenes, el público infantil, los grupos minoritarios como inmigrantes, presos y discapacitados, así como la familia como "eje de referencia", en palabras de la ministra de Cultura, Carmen Calvo, son el objetivo del Plan de Fomento de la Lectura para 2005-2006, que cuenta con un presupuesto de más de 31 millones de euros —la misma partida del plan anterior—, y que se desarrollará desde finales de octubre hasta finales de enero de 2006, con una campaña publicitaria que ha costado tres millones de euros. (...)

Kenny Carrera

El País, 11 d'octubre de 2005

Apasionado debate en Gran Bretaña sobre la personalidad de Shakespeare

Las disputas sobre el "verdadero" autor de las obras de William Shakespeare llevan largo tiempo levantando pasiones entre los especialistas británicos. Con la misma división han sido acogidas las revelaciones del libro *La verdad se sabrá. Desenmascarando al Shakespeare real*, que señalan al aristócrata y diplomático sir Henry Neville (1562-1615) como la pluma que escribió todo lo firmado por Shakespeare, aunque la fuerza de muchas de sus pruebas pueden finalmente sentar cátedra. De momento, mientras las sólidas coincidencias señaladas en el libro de Brenda James y William Rubinstein son analizadas con detenimiento cada cual mantuvo ayer sus posiciones. (...)

Emili J. Blasco